

District Collector Office Jalgaon
(Urban Development Branch)

Telephone No.:- (0257)2217160

E-mail Id:- daojalgaon@gmail.com

No-Palika-3/Kavi- 307/2023

Date- 5/10/2023

TO,

HON.THE NATIONAL GREEN TRIBUNAL
WESTERN ZONE BENCH, PUNE

Subject:- Hon. National Green Tribunal (N.G.T.) Western Division, Pune
Petition no. 84/2022 regarding.....

- Reference :-**
- 1) Hon. Petition before National Green Tribunal (N.G.T.) Western Division, Pune Order No.84/2022 dated 22/05/2023
 - 2) Collector's Office Order No.Palika-3/Kavi-166/2023 dated 9/6/2023
 - 3) Executive Engineer L.P. Department, Jalgaon letter no. No. Lapavi/Prasha-3/2456/Year 2023 Dated 20/7/2023 (Received Date 24/7/2023)
 - 4) Chief Faizpur Municipal Council's letter no. No. Sapravi/ 394 /Year-2023-24 d. 23/6/2023

Sir,

With reference to the above Subject and as per the order of Reference No.1, it is humbly submitted that the Hon'ble National Green Tribunal (Western Bench, Pune) has directed to constitute a committee regarding the illegal construction in Faizpur Municipal Council area along the Dhadi river bed as per the order of Reference No.1 in the subject suit.

Accordingly, a committee has been constituted under the chairmanship of Collector Jalgaon as per the orders of this office for reference no.2. (Copy attached) The said committee has conducted a physical site inspection on 20/06/2023 and the report of the members of the committee is as follows.

According to the letter of reference no.3, the Executive Engineer, L.P. Department, Jalgaon has submitted a report that due to the construction done in the river bed of Dhaadi river, there is an obstruction in the water way of the river or how? A technical verification is required in this regard and there is no project under this section upstream of Mauje Faizpur city, so it will not be possible to explain the maximum discharge of the river. It is necessary to determine the restriction level (Blue Line) as well as the control level (Red Line) of Dhaadi River. While

doing the said work of the said thing, the obtaining administrative approval from the competent level, obtaining technical approval, completing the tender process, completing the works under the tender and recording the observations of the subject is necessary. Work has to be done in stages. The duration of this process is generally expected to be 1 year and 6 months.

Also, under reference no.4, the Chief Officer Faizpur Municipal Council has submitted a report that, due to dense population along the narrow roads in Faizpur city, frequent religious clashes are causing tension-like situation and causing problems to the common citizens, considering these matters and considering the urgency of the external road, the construction of the said road has been done. Although the proposed road is not shown in the D.P plan, technically and A concrete road has been constructed on the traffic road that naturally starts from the east. About 30 km north of river Dhadi. Garwadi Dam has been built in Attarawar mountain and only some water comes in monsoon season. The said concrete road is being used by the school students/students of the slum dwellers and the citizens of the settlements near the riverbed and as a result the traffic on the road from Faizpur city to the village has reduced and the traffic problem has been solved. Also, the citizens living on the western bank of the river have got a kind of protection due to the defense fence and road built by the municipal council.

The committee members have submitted a report as mentioned above, and this office agrees with the said report. However, the said sample report is requested to be considered after completion of all these matters, the actual situation, the time required for the outline determination. The said report is submitted to the Hon. National Green Tribunal for further necessary orders.

(With :- Correspondence)

(Ayush Prasad)
District Collector, Jalgaon

Action Taken Report

On

Hon'ble NGT, Principal Bench, New Delhi issued the Order in the Original Application No. 84 / 2022 (WZ)

Index

Sr. No.	Particulars	Page No.
1.	Introduction	2
2.	Previous Events	3
3.	Committee visit & Observations	4 to 6
4.	Actual site photograph of Dhadi bridge, Faizpur (Plantation carried out by MC, Faizpur)	7
5.	Actual site photograph of Dhadi riverbed at Dhadi bridge, Faizpur (Nalla carrying sewage of Faizpur town)	8
6.	MSW Processing Plant of Faizpur Municipal Council at Gut No. 140, Kalmoda Road, Faizpur	9 to 11
7.	Photographs of Lifting & cleaning work of MSW in Dhadi riverbed by Municipal Council, Faizpur in 2017.	12 to 14
8.	Details of Dhadi River	15
9.	Details of Municipal Council, Faizpur	16 & 17
10	Recommendations / Instructions to Municipal Council, Faizpur	18

Hon'ble National Green Tribunal (WZ) Pune Bench received application filed by Mr. Lalitkumar Namdeo Chaudhari V/s State of Maharashtra & Others having 8 respondents.

Applicant said in application that, there is illegal construction occupying the bed of Dhadi river creating danger to property and human calamities. Also seeking the direction to remove all encroached construction, penalty towards the restoration and restitution of Environment damage cause due to illegal construction activity and for contravening the Environmental Laws. Further applicant says that there is encroachment about 18 to 25 meter inside the riverbed, as per record the length is 190 meters the construction measuring approximately area 4085 sq. meter situated in the Dhadi riverbed at Faizpur. Retaining wall and ghat are also constructed near into middle of the riverbed, these act of constructing the water way of river and constructing activity is illegal.

Hon'ble National Green Tribunal, Principal Bench, New Delhi (WZ) has issued the order (Through Video Conferencing) on 22/05/2023 in the original application No. 84/2022 (Lalit Kumar Namdeo Chaudhari V/s State of Maharashtra & Others). The said order was received on date 06/08/2021 through email (Annexure-I).

In accordance with the order, A committee was constituted on 01/09/2021 under the chairmanship of District Collector, Jalgaon as (Annexure - II)

Sr. No.	Designation & Department	Post
1	District Collector, Jalgaon	Chairman
2	Janardhan Pawar, Joint Commissioner, U.D. Branch collector office, Jalgaon.	Member
3	Executive Engineer, Minor Irrigation Department, Jalgaon	Member
4	Chief Officer, Faizpur Municipal Council	Member

❖ 2.0 Previous Events ❖

- 2.1 As per the information given by Faizpur Municipal Council authority there was illegal encroachment and MSW dumping along the bank of Dhadi river which was removed and the beautification work of river was proposed by Faizpur municipal council.
- 2.2 Maharashtra Government has granted Rs. 2 Cr. Under specific projects scheme in the year 2015-2016 for carrying out various development works vide letter no. mebefkeâCe& 2015/øe.æâ. 81/ ve.efJe.16, efo. 18/11/2015.
- 2.3 Faizpur Municipal Council had proposed beautification of Dhadi River from above said funds. The proposed work is are under-
- Beautification of river- concrete road construction —in part 1.
 - Beautification of river- Construction of ghat part 2. & 3.
 - Beautification of river- Construction of ghat part 4.
- 2.4 Municipal Council sanctioned above mentioned work in general body meeting no.10, dated 10/05/2016.
- 2.5 For the above work NOC was issued by Deputy Director, Town planning Jalgaon vide letter no. ve.he.hewâpehegj/ JewefMe°YehegCe&keâce/ Oee[erveoerueielemegMeesefYekeâjCe/ efJekeâmevekeâjCes/ veenjkeâleøeceeCehe\$e/ memeb-peU./ 2008, efo. 09/10/2017 & issued NOC for the work Mining Irrigation department, Jalgaon vide letter no. ueheefJe/øeMe./ 969/ meve 2018, efo. 3/3/2018.
- 2.6 Executive Engineer Maharashtra JeevanPradhikaran had issued Technical NOC vide letter no. [eryeer/ šerSme/ 48/ 3144/ 2016, efo. 25/08/2016, 3146/ 2016, efo. 25/08/2012, 3145/2016, efo. 25/08/2016 Je 3751/2016, efo. 05/10/2016.
- 2.7 The District Collector Jalgaon had issued administrative approval for above work vide letter no. heefuekeâe/2/keâeefJe/831/2017, efo. 07/03/2017.
- 2.8 The tender was floated and work was allotted to private contractor on 15/05/2015.
- 2.9 All the work is completed i.e.-
- The work of about 900 Mtrs. Concrete road along the river, also open drain about same length is completed.
 - The guard wall is completed along the road.
 - Construction of 1 no of ghat is completed.
 - Municipal Council has planted about 28 nos. of trees in 130x25 mtrs area.

❖ 3.0 Committee visit & Observations ❖**3.1 Visit: -**

A committee has visited the site of Dhadi river at Faizpur on 20/06/2023. Following members of committee were present for the visit.

- 1) Shri. Janardhan Pawar, Joint Commissioner, U.D. Branch collector office, Jalgaon.
- 2) Smt. Aarti Suryawanshi, Deputy Executive Engineer, Minor Irrigation Dept. Jalgaon.
- 3) Shri. Farukhi, City Engineer, Faizpur Municipal Council, Jalgaon.

3.2 Observations: -

During visit following observations were observed as,

- 3.2.1 The site is located at Dhadi river bridge, Faizpur at coordinates 21.166450, 75.862742. To the upstream of the bridge construction above 900 Mtrs. And the open drain about same length was found constructed in the river bed.
- 3.2.2 Also the guard (Protection wall) was found constructed along the road.
- 3.2.3 One number of ghat is found constructed.
- 3.2.4 The Municipal council has planted 28 nos. of trees in 130 × 25 meters area downstream of the bridge on Bruhanpur- Ankaleshwar SH.
- 3.2.5 There are 3 nos. of Nallas entering into the river bed.
- 3.2.6 The Restriction line (Blue Line) and Control Line (Red Line) of Dhadi river is not fixed by the Irrigation department Jalgaon. As per their letter it will take process of 1 year and 6 months.
- 3.2.7 Dhadi river is non perennial and non notified and dry throughout the year hence
- 3.2.8 flood line is not demarcated by irrigation department. However the high flood line is mentioned in the DPR plan of Faizpur municipal council, map enclosed.
- 3.2.9 As per prima facie observation it seems that there will be no effect of the above construction on regular flow of Dhadi river.
- 3.2.10 STP is not provided by Municipal Council. Total sewage generation is 3.5 MLD. Untreated sewage is discharged into Dhadi river through three nallas.

Sr. No.	Particulars	Information
1	Name of river	Dhadi River
2	Perennial / non-perennial	Non-Perennial
3	Total Length of river	18.50 km
4	Notified River / Non-notified River	Non-notified
5	Origin of river	From Satpuda Range near village Janori, Taluka Raver Dist. Jalgaon. (A Tributary of Mor River)
6	Confluence point with Mor River	Near Village Vanoli, Taluka -Yawal Dist. - Jalgaon
7	Flood level at Faizpur (in meter from riverbank)	N.A.
8	Any dam present on river	No
9	Use of river water	Irrigation - Nil Drinking - Nil
10	Flood occurred in past	2006
11	Map of River	Enclosed

Sr. No.	Particulars	Information
1	Name of ULB & Class	Faizpur Municipal Council (Class-C)
2	Population	26602 (2011 census)
3	Total area	5.84 Km ²
4	No. of wards	08
5	MSW generation	7.0 MT/Day
6	Source of Water	Sukhi River (Lohara pickup well)
7	MSW treatment site address.	Gut No. 140, Kalmoda Road, Faizpur
8	Year of commissioning of MSW treatment site	2017
9	Facilities provided at MSW treatment site	1) Weigh bridge 2) MRF section 3) Shed for processing machines 4) Three concrete platforms (for curing, windrow, pre-sorting) 5) Simple processing machine (1 No.) 6) Screening machine with belt conveyor (1 No.) 7) Single shaft shredder machine (1 No.) 8) Leachate collection tank 9) Storage area for compost bags 10) Rest room for workers
10	Vehicles provided for collection	5 <i>ghantagadi</i> 3 tractors
11	Total number of dump site on the riverbed with area	Nil
12	Quantity of MSW dumped at riverbed and time period	Approx. 1000 cum Before 2017
13	Time period and quantity when the MSW is lifted from riverbed and shifted to MSW treatment site	1000 cum From 2017 to 2018
14	Area of riverbed where MSW was dumped	250 × 100 meter

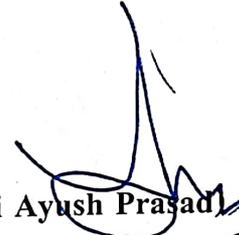
15	Quantity of MSW dumped near <i>Haatbazar</i> crematorium site and time period (another site)	2200 cum 2017
16	Time period and quantity when the MSW is lifted from near <i>Haatbazar</i> crematorium site and shifted to MSW treatment site	2200 cum 2020
17	Area of land where MSW was dumped near <i>Haatbazar</i> crematorium site	60 × 100 meter
18	Total quantity of legacy waste	3200 cum
19	Quantity of legacy waste processed (biomining)	1200 cum
20	Quantity of legacy waste remaining which is dumped at MSW processing site at present	2000 cum
21	Area and number of trees planted in riverbed and time period	130 × 25 meter 28 Trees 2017
22	Sewage generation	3.5 MLD
23	Number of drains (nalla) discharging sewage into the river	3
24	STP proposed / not proposed – if proposed, present status	Proposal of STP is passed. Body resolution has been taken. Project management consultant has been appointed to make DPR for STP Construction.
25	Action plan and any proposal regarding no construction zone on the riverbed	Regular inspection is carried out. Awareness programme is conducted for the same.
26	Total number of STPs under proposal and under construction and with the capacity for treating untreated water	Proposal of STP is passed. Body resolution has been taken. Project management consultant has been appointed to make DPR for STP Construction.
27	Analysis of gap and future-plan to meet out the gap between the generation and the disposal	

❖ 6.0 Recommendations / Instructions to the Municipal Council, Faizpur ❖

- 5.1 The construction work of road, guard wall (Protection wall), Tree planated is found to on one side of bank of river. This construction is done during the year 2017-2018.
- 5.2 Primafacie observation is that the flow of the river is not affected by the construction work as the river is non perennial and dry throughout the year, However, detailed technical opinion of NEERI is being sought in this regard.
- 5.3 No objection Certificate is given by Executive Engineer, Minor Irrigation Department on 03/03/2018.
- 5.4 Municipal Council shall immediately take steps ensure that domestic effluent is not entering into the riverbed.
- 5.5 Municipal Council with the coordination of Irrigation Department, Jalgaon Fix the Restriction Level (Blue Line) and Control Level (Red Line) as within a reasonable time.

(Smt. Vaishali Thakre)
Executive Engineer
Minor Irrigation Dept.
Jalgaon

(Shri Janardhan Pawar)
Joint Commissioner
U.D.Branch collector
office, Jalgaon.

(Shri Ayush Prasad)
District Collector,
Jalgaon

210

	Decimal	DMS
Latitude	21.166342	21°9'58" N
Longitude	75.862429	75°51'44" E

2023-06-20(Tue) 03:41(PM)

	Decimal	DMS
Latitude	21.165728	21°9'56" N
Longitude	75.862007	75°51'43" E

2023-06-20(Tue) 03:52(PM)

211

	Decimal	DMS
Latitude	21.165728	21°9'56" N
Longitude	75.862007	75°51'43" E

2023-06-20(Tue) 03:52(PM)

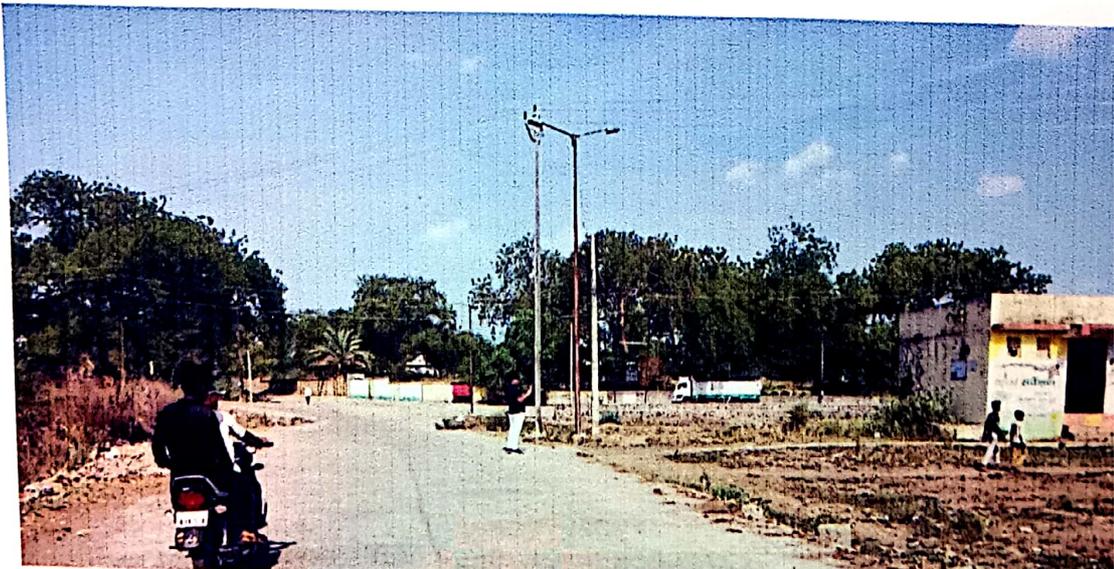

	Decimal	DMS
Latitude	21.169425	21°10'9" N
Longitude	75.863143	75°51'47" E

2023-06-20(Tue) 03:48(PM)

	Decimal	DMS
Latitude	21.16646	21°9'59" N
Longitude	75.862438	75°51'44" E
2023-06-20(Tue) 03:41(PM)		

	Decimal	DMS
Latitude	21.169425	21°10'9" N
Longitude	75.863143	75°51'47" E
2023-06-20(Tue) 03:48(PM)		

213

	Decimal	DMS
Latitude	21.169427	21°10'9" N
Longitude	75.863176	75°51'47" E
2023-06-20(Tue) 03:47(PM)		

	Decimal	DMS
Latitude	21.16646	21°9'59" N
Longitude	75.862438	75°51'44" E
2023-06-20(Tue) 03:41(PM)		

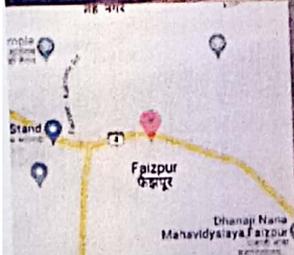
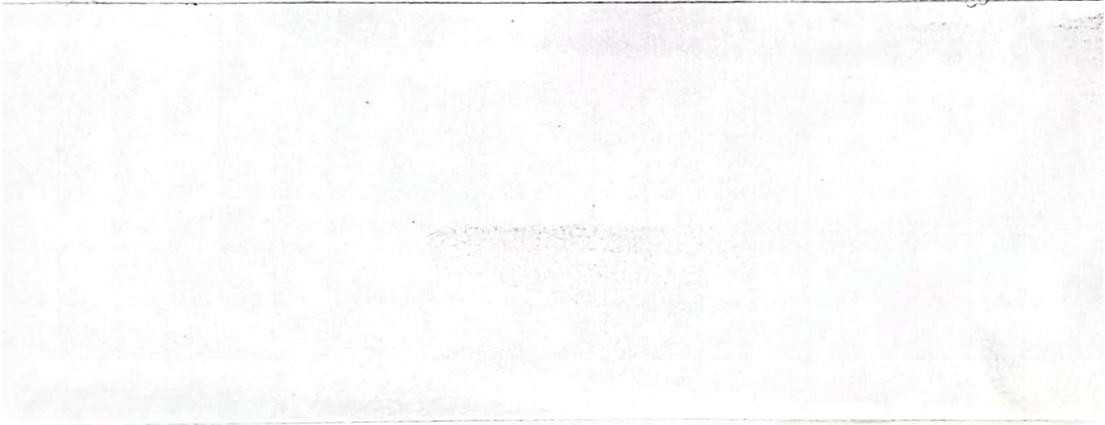
	Decimal	DMS
Latitude	21.165697	21°9'56" N
Longitude	75.862016	75°51'43" E

2023-06-20(Tue) 03:53(PM)

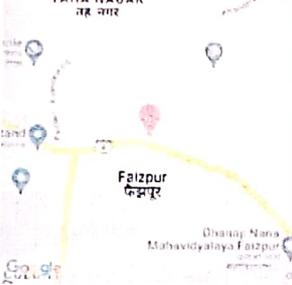
	Decimal	DMS
Latitude	21.169427	21°10'9" N
Longitude	75.863176	75°51'47" E

2023-06-20(Tue) 03:47(PM)

	Decimal	DMS
Latitude	21.165697	21°9'56" N
Longitude	75.862016	75°51'43" E

2023-06-20(Tue) 03:53(PM)

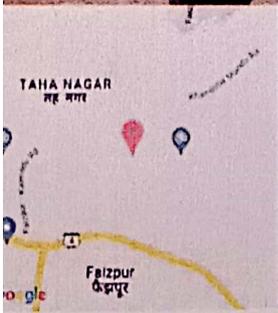

Decimal DMS
Latitude 21.166337 21°9'58" N
Longitude 75.86246 75°51'44" E
2023-06-20(Tue) 03:41(PM)

Decimal DMS
Latitude 21.166337 21°9'58" N
Longitude 75.86246 75°51'44" E
2023-06-20(Tue) 03:41(PM)

217

	Decimal	DMS
Latitude	21.169425	21°10'9" N
Longitude	75.863143	75°51'47" E
2023-06-20(Tue) 03:48(PM)		

218

तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ, जळगांव (अंतर्गत)

कार्यकारी अभियंता, लघु पाटबंधारे विभाग, जळगांव

पत्ता :- महाबळ रोड, जाणता राजा जिम, जळगांव दुरध्वनी क्र. :- ०२५७ -

२२६२६६८

Email ID :- eemidjal@gmail.com | Website :- www.mahatidec.org

जिल्हाधिकारी कार्यालय, जळगांव	
आवक क्र.:	दिनांक :- २०/७/२०२३
दिनांक	21 JUL 2023
सकल प्रत:	५२५४
अधिकारी:	

जा.क्र./लपावि/प्रशा-३/

२४५६ /सन-२०२३

प्रति,

मा.जिल्हाधिकारी,
जिल्हाधिकारी कार्यालय,
जळगांव.

विषय:- राष्ट्रीय हरित लवाद (पश्चिम क्षेत्र), पुणे खंडपोठ येथे दाखल अज क्र. ८४/२०२२ (श्री. ललित कुमार नामदेव चौधरी, फ़ैजपूर, जि. जळगांव विरुद्ध महाराष्ट्र शासन)

जिल्हाधिकारी कार्यालय, जळगांव	संदर्भ क्र. १)
२६३/३१५३०	२)
नाम	जपा
दिनांक	21 JUL 2023
३)	४)
ह.सा.शा.	नि.उ.जि./उ.जि.(म.प्र.)
पर जिल्हाधिकारी	जिल्हाधिकारी

- फ़ैजपूर नगरपरिषद यांचे पत्र जा.क्र. सा.बां/१६१३/सन २०१७-१८ नगरपरिषद कार्यालय, फ़ैजपूर जि. जळगांव दि. २४/०१/२०१८.
- कार्यकारी अभियंता, लघु पाटबंधारे विभाग, जळगांव यांचे पत्र जा.क्र. लपावि/प्रशा/९६९/सन २०१८ दि. ०३/०३/२०१८
- मा. राष्ट्रीय हरित (N.G.T.) पश्चिम विभाग, पुणे यांचे कडील याचिका क्र. ८४/२०२२ मधील दि. २२/०५/२०२३ रोजीचे आदेश.
- मा. जिल्हाधिकारी जळगांव यांचे पत्र जा.क्र. पालिका-३/कावि-१६६/२०२३ जिल्हाधिकारी कार्यालय जळगांव दि. ०९/०६/२०२३.
- उपविभागाचे पत्र जा.क्र. लपाबांउभु/प्रशा/ १४५ दि.१८/०७/२०२३.

उपरोक्त विषयांकित प्रकरणी संदर्भ क्र. १ नुसार फ़ैजपूर नगरपरिषद, फ़ैजपूर यांचे कार्यालया मार्फत नगरपरिषद फ़ैजपूर, जि. जळगांव वैशिष्ट्य पुर्ण काम योजने अंतर्गत फ़ैजपूर येथे धाडी नदी सुशोभिकरणाचे कामास नाहरकत प्रमाणपत्र देणे बाबत या कार्यायास पत्रव्यवहार करणेत आलेला होता. त्यानुसार या कार्यालयाचे संदर्भीय पत्र क्र. २ नुसार "शहराला जोडणारा रस्ता, घाट तसेच इतर नदीमध्ये कामे हाती घेतांना नदीच्या प्रवाहाच्या महत्तम विसर्ग, पाणी मार्ग (Water Way) क्षेत्र चा अभ्यास करून नदीच्या महत्तम पुराच्या तलांकाच्या वरच्याक्षेत्रा बाहेर रस्त्याचे काम असावे व घाट बांधकाम करतांना महत्तम विसर्गामध्ये क्षेत्र कमी होणार नाही याची दक्षता घेऊन घाटाची कामे हाती घेण्यात यावी व पुराच्या पाण्यामुळे नदीकाठाच्या कोणत्याही इमारतीस व शासकीय मालमत्तेस नुकासान व जिवीत हानी होणार नाही याची जबाबदारी नगरपालीकेची राहिल" या अटी व शर्तीच्या अधीन राहून ना हरकत प्रमाणपत्र देणेत आलेले होते. तरी मा. राष्ट्रीय हरित लवाद (N.G.T.) पश्चिम विभाग, पुणे यांचे कडील याचिका क्र. ८४/२०२२ मधील आदेशान्वये फ़ैजपूर नगरपरिषद हद्दीतील धाडी नदी पात्रात अनधिकृत बांधकामासंदर्भात श्री. ललित कुमार चौधरी यांनी दाखल केलेल्या याचिकेनुसार आदेश पारित केले आहेत. सदर आदेश संदर्भ क्र. ४ नुसार या कार्यालयास प्राप्त झालेला आहे. त्या नुसार या कार्यालयाचा अहवाल खालील प्रमाणे आहे.

फ़ैजपूर नगरपरिषद हद्दीतील धाडी नदीतील नदी पात्रात करण्यात आलेल्या बांधकामामुळे नदीच्या प्रवाह मार्गात (Water Way) अडथळा निर्माण होतो किंवा कसे

याबाबत तांत्रिक बाबी पडताळल्या खेरिज सदर बाबीचे स्पष्टीकरण करणे शक्य होणार नाही. तसेच धाडी नदीवर मौजे. फ्रैजपुर शहराच्या उर्ध्व बाजूस या विभागांतर्गत कुठलाही प्रकल्प नाही. त्यामुळे नदीचा महत्तम विसर्ग किती आहे याबाबत देखील स्पष्टीकरण करणे शक्य होणार नाही. त्यामुळे सदर बाब पडताळण्यासाठी शासन परिपत्रक क्र. एफडीडब्ल्यू-१०८९/२४३/८९/ सिंव्य (कामे), दि. ०२-०९-१९८९, दि. २१-०९-१९८९ नुसार सदर धाडी नदीची निषेधक पूररेषा (Blue Line) तसेच नियंत्रक पूररेषा (Red Line) निश्चिती करणे आवश्यक आहे.

तसेच शासन परिपत्रक क्र. न्यायाप्र-२०१४/(प्र.क्र. ४२४/२०१४) सिंव्य (महसूल) दि. ०२-०३-२०१५ मध्ये नमुद मार्गदर्शक सूचनेनुसार पूरक्षेत्र व पुररेषांच्या आराखड्यांना मान्यता ही संबंधीत क्षेत्रीय मुख्य अभियंता यांचे मार्फत प्राप्त करून घेणे बाबत नमुद करण्यात आलेले आहे.

त्यानुसार धाडी नदीची निषेधक पूररेषा व नियंत्रक पूररेषा निश्चिती करणेसाठी सर्वेक्षणाचे कामास मा. मुख्य अभियंता, तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ, जळगांव यांचे मार्फत मान्यता घेणे क्रमप्राप्त आहे.

त्यानुसार खालील प्रमाणे टप्प्याने काम करणे शक्य आहे.

- १) धाडी नदीची निषेधक पूररेषा व नियंत्रक पूररेषा निश्चिती करणेसाठी सर्वेक्षणाचे सविस्तर अंदाजपत्रक तयार करून त्यास सक्षम स्तरावर म्हणजेच मा. मुख्य अभियंता, तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ, जळगांव यांचे मार्फत प्रशासकीय मान्यता प्राप्त करून घेणे.
- २) सदर कामास प्रशासकीय मान्यता प्राप्त झाले नंतर सदर अंदाजपत्रकास सक्षम स्तरावरून तांत्रिक मान्यता प्राप्त करणे.
- ३) तांत्रिक मान्यता प्राप्त अंदाजपत्रकावर आधारीत निविदा कार्यवाही पूर्ण करणे.
- ४) निविदे अंतर्गत ची कामे पूर्ण करून विषयांकित बाबीची निरीक्षणे नोंदविणे.

वरील कामास साधारणपणे ०१ वर्ष ०६ महिने इतका कालावधी अपेक्षित आहे. तसेच शासन परिपत्रक क्र. न्यायाप्र-२०१४/(प्र.क्र. ४२४/२०१४) सिंव्य (महसूल) दि. ०२-०३-२०१५ मध्ये नमुद केले प्रमाणे पूराचा संभाव्य धोका टाळण्यासाठी व पूर रेषेच्या आत कोणतेही बांधकाम न होण्याच्या दृष्टीने पूररेषा आखून देण्याबाबत जलसंपदा विभागाकडे जिल्हाधिकारी कार्यालयामार्फत मागणी प्राप्त होणे क्रमप्राप्त आहे. त्यामुळे सदर धाडी नदीची पूररेषा निश्चिती करणे साठी जलसंपदा विभागाकडे मागणी करणेत यावी हि विनंती.

हे आपले माहितीसाठी व पुढील कार्यवाहीसाठी सविनय सादर.

सोबत- संदर्भीय शासन निर्णय

(वै. तु. ठाकरे)
कार्यकारी अभियंता
लघु पाटबंधारे विभाग
जळगांव

प्रत :- उपविभागीय अभियंता, ल. पा. बांध. उपविभाग, भुसावळ यांना माहितीसाठी व पाठपुराव्यासाठी रवाना.

पुराचा सं० 220 पोका टाळण्यासाठी पुररेषेच्या
आंत कोणतेही बांधकाम न होण्याच्या दृष्टीने

पुररेषेची आखणी करण्याबाबत -

महाराष्ट्र शासन,
पाटबंधारे विभाग,

शासन परिपत्रक क्र. एफडीडब्ल्यू १०८९/२४३/८९/सि. व्य. [कामे],

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक :- २.९.८९.

परिपत्रक :-

हया वर्षीच्या पावसाळ्यांत झालेल्या अतिवृष्टी व पूर यामुळे महाराष्ट्रातील व-याचशा शहरांमध्ये/गांवांमध्ये, नदी किना-यावरील घरांची मोठ्या प्रमाणावर पडझड झालेली आहे. अशा पडझड झालेल्या घरांची पुनर्बांधणी करण्याचे काम तांतडीने महसूल व वन विभागातर्फे हाती घेण्यांत येत आहे. तथापि, कायम स्वरूपाची व्यवस्था म्हणून अशा संभाव्य पुराचा पोका असणा-या शहरांमध्ये/गांवां-मध्ये पुराचा पोका टाळण्यासाठी पुररेषेच्या आंत कोठल्याही प्रकारचे बांधकामाला परवानगी न देण्याचे शासनाचे धोरण आहे. तेव्हा अशा पडझड झालेल्या घरांची पुनर्बांधणी करतांना सुध्दा याचा विचार केला जावा.

सर्व या परिपत्रकाच्या पाटबंधारे विभागातील सर्व संबंधित अधिका-यांना असे कळविण्यांत येते की, पडझड झालेल्या घरांच्या पुनर्बांधणी कार्यक्रम हाती घेतांना संबंधित शहरात/गावात पुररेषा आखून देण्याबाबत संबंधित जिल्हा अधिका-यांकडून मागणी आल्यात पाटबंधारे विभागाच्या अधिका-यांनी संबंधित शहरासाठी गावात पुररेषा आखून देण्याबाबत त्वरेने कार्यवाही करावी. संबंधित शहरात/गावात अशी पुररेषा आखून देतांना त्या ठिकाणचे उपलब्ध वर्षवार पर्जन्यमानाची आकडेवारी व त्या ठिकाणचे जलप्रदाय क्षेत्र तसेच पूर्वी येऊन गेलेल्या मोठ्या पुरांच्या गावातील खुणा या बाबींचा विचार करून तसेच धरण सुरक्षितता मॅन्युअलमधील मार्गदर्शक तत्वांच्या आधारे पुरप्रतिबंध रेषा [Prohibitive Zone i.e. Blue Zone] तसेच सावधानतेचा इशारा देण्याच्या दृष्टीने पुररेषा [Coordinative Zone i.e. Red Zone] आखून देण्याबाबत कार्यवाही करावी.

सही

श. व. ल. [धोरणत]

शासनाचे सहाय्यक सचिव

प्रत - सर्व प्रशासकीय विभाग, मंत्रालय,
पाटबंधारे विभागातील सर्व प्रादेशिक मुख्या अभियंते,
सर्व अधीक्षक अभियंते,
सर्व कार्यकारी अभियंते.

पुराचा संभाव्य धोका टाळण्यासाठी 'पूररेषेच्या आंत कोणतीही बांधकाम न होण्याच्या दृष्टीने पूररेषेची आखणी करण्याबाबत -

महाराष्ट्र शासन,
पाटबंधारे विभाग,

शासन परिपत्रक क्र. एफडीडब्ल्यू १०८९/२४३/८९/सि. व्य. [कामे],
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ७३२.
दिनांक :- २१.९.१९८९.

वाचावे :- शासन परिपत्रक क्र. एफडीडब्ल्यू १०८९/२४३/८९/सि. व्य. [कामे],
दिनांक २१.९.१९८९.

परिपत्रक :-

पाचसाळ्यात झालेल्या अतिवृष्टी व पूर यांमुळे काही वेळा शहरांमध्ये/गावांमध्ये नदी किना-यावरील घरांची मोठ्या प्रमाणावर पडझड होते. पडझड झालेल्या घरांचा पुनर्बांधणी कार्यक्रम महसूल व वस विभागातर्फे हाती घेतांना संबंधित जिल्हाधिका-यांकडून पाटबंधारे विभागाच्या अधिका-यांकडे संबंधित शहरात/गावात पूररेषा आखून देण्याबाबत मागणी आल्यास संबंधित शहरात/गावात पूररेषा आखून देण्याबाबत पाटबंधारे विभागाच्या अधिका-यांनी कशा प्रकारे कार्यवाही करावी याबाबतच्या सूचना संदर्भाधीन परिपत्रकान्वये देण्यात आलेल्या आहेत. आता पूरक्षेत्र [Flood Zones] व संबंधित पूररेषा यांच्या आखणीविषयी तसेच पूरक्षेत्रातील जमिनीच्या वापरबाबत धरण सुरक्षितता संहिता प्रकरण ८, १९८४ मध्ये दिलेल्या मार्गदर्शक सूचनांच्या आधारे खालीलप्रमाणे अधिक सविस्तर खुलासा या परिपत्रकाद्वारे करण्यात येत आहे. यांमध्ये वापरण्यात आलेले शब्दप्रयोग, जसे की, निषिद्ध क्षेत्र, निषेधक पूररेषा इ. यामुळे मराठीत वापरता आणोवेत.

महत्त्वाच्या पूररेषा ह्या मुख्यत्वेकरून दोन प्रकारच्या आहेत. निषेधक पूररेषा की ज्या कोणत्याही वर्षी पूर येण्याच्या शक्यतेमुळे बांधकामाचे दृष्टिकोनातून ते क्षेत्र निषिद्ध ठरवितात. नियंत्रक पूररेषा ह्या पर्जन्यमानाचे दृष्टीने कोणत्याही वर्षी [परंतु साधारण १०० वर्षांत एकदा] ज्या ठिकाणापर्यंत पूर येऊ शकतो, तो तलाक दर्शवितात. म्हणून बांधकामे केली तरी पूर येणारच नाही असे गृहित न धरता नियंत्रित प्रकारचे बांधकाम या रेषेखाली परंतु निषिद्ध क्षेत्र वगळून करता येईल. ही क्षेत्रे व पूररेषा खालीलप्रमाणे असाव्यात.

अ) निषिद्ध क्षेत्र [Prohibited Zone] :-

धरणाचे जलाशयांतून नियंत्रित पध्दतीने नदीत सोडण्यांत येणारा विसर्ग व तसेच धरणाखालील मुक्त पाणलोट क्षेत्रांमुळे येणारा पाचसाळ्यांतील विसर्ग वाहून नेण्यास जे नदीचे मुख्य पत्र व त्याचे लगतचे क्षेत्र आवश्यक असते त्याला " निषिद्ध क्षेत्र " म्हणावे. हे प्रत्यक्षात ठरवितांना सरासरीने २५ वर्षांतून एकदा या वारंवारितेने [Frequency] येणारा पूरविसर्ग किंवा प्रस्थापित नदी-पात्रीच्या विसर्गक्षमतेच्या दीडपट विसर्ग यांतील जास्तीचा विसर्ग वाहून नेण्यासाठी

अशा क्षेत्राचा उपयोग फक्त मोकळ्या जमिनीच्या स्वरूपात उदा. उधाने, खेळांची मैदाने किंवा हलकी पिके क्षेत्रे [ज्यांना ठिकाणी] पिके घेण्याचा हक्क पारंपारिक वापरामुळे प्रस्थापित झालेला आहे अशा ठिकाणी] अशा स्वरूपाच्या कारणांसाठीच केला जावा.

ब) निषेधक पुररेषा [Blue Line] :-

नदीचे दोन्ही तीरांवरील निषेधक क्षेत्राची हद्द ठरविणा-या गावाजवळील अशा पुराच्या हिशोबाने जी पाण्याची पातळी येईल तिच्या समतल रेषांना त्या गावातील " निषेधक पुररेषा " असे संबोधण्यांत यावे.

क) नियंत्रित क्षेत्र [Restrictive Zone] :-

संकल्पित महत्तम पुर वाहून नेण्यासाठी वरीलपेक्षा जास्त वहन-क्षेत्राची आवश्यकता लागेल. संकल्पित महत्तम पुर प्रवाह हा प्रकल्पाचे संकल्पनातील सांडव्यावसन वाहणारा संकल्पित महत्तम पुर विसर्ग व धरणा-खालील स्वतंत्र पाणलोट क्षेत्रातून तसाच अपेक्षित पुरविसर्ग यांचेमुळे येणारा एकत्रित पुरविसर्ग धरण्यांत यावा. ज्या भागांत धरण नसेल त्या भागांत १०० वर्षांतून एकदा या बारावारितेचा पुरविसर्ग विचारांत घेण्यांत यावा.

हा संकल्पित महत्तम पुर वाहून नेण्यासाठी लागणा-या क्षेत्रांतून "निषेधक क्षेत्र" वगळता उरणा-या नदीचे दोन्ही तीरांवरील क्षेत्रात "नियंत्रित क्षेत्र" असे संबोधण्यांत यावे. नियंत्रित क्षेत्रातील बांधकामांच्या तहमजल्याच्या जोत्याची पातळी सुरक्षित उंचीपर्यंत असावी, की ज्यामुळे पुरपातळी नियंत्रित क्षेत्रात जास्त प्रमाणात घढावयाचे आंत अशा इमारतींमधील भागसे इमारत सोडून सुरक्षित ठिकाणी सहजतेने जाऊ शकतील. ही उंची हयाशी संबंधित स्थानिक अधिका-यांनी जमिनीचा चढउतार व उपलब्ध रस्त्याचे तलांक इ. बाबी विचारांत घेऊन ठरविणे अपेक्षित आहे. तसेच इमारतींचे बांधकाम अशा प्रकारचे असावे की, जे क्वचित येऊ शकणा-या पुरामुळे कोसळणार नाही.

अशा क्षेत्रातील इमारतींच्या वापराबाबतची संधी देखील सुस्पष्टपणे विहित असणे आवश्यक आहे. हे करतांना या क्षेत्रामध्ये येणारा संभाव्य पुरे व तसेच पुरामुळे होणारी जीवित्ताची हानी व मालमत्तेचे नुकसान टाळण्यासाठी हया क्षेत्रातील लोकांना, जनावरांना व वस्तूंना अल्पावधीची पुरसूचना मिळताच हे क्षेत्र तांतडीने सोडून सुरक्षित स्थळी जाणे / नेणे आवश्यक राहिल, याचा विचार घ्यावा.

ड) "नियंत्रक पुररेषा" [Red Line] :-

नदीचे दोन्ही तीरांवरील नियंत्रित क्षेत्राची हद्द ठरविणा-या समतल रेषांना "नियंत्रक पुररेषा" म्हणून संबोधण्यांत यावे.

वरील बाबींचा विचार करून पुराचा संभाव्य धोका असणा-या

शहरांमध्ये/गांवांमध्ये वरील प्रकारच्या पूररेषा आखून देण्याबाबत पाटबंधारे विभागाच्या अधिका-यांनी कार्यवाही करावी. त्याचप्रमाणे वरील पूररेषा-साठी नकाशे तयार करतांनाही धरण सुरक्षितता संहितेच्या प्रकरण ८ मधील सूचनांचे अनुषंगाने कार्यवाही करावी.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नांवाने,

[द. ल. थोरात]

शासनाचे सहाय्यक सचिव.

प्रत -

सर्व प्रशासकीय विभाग, मंत्रालय,

सर्व प्रादेशिक मुख्य अभियंते, पाटबंधारे विभाग,

सर्व अधीक्षक अभियंते, पाटबंधारे विभाग,

सर्व कार्यकारी अभियंते, -"-

सर्व तांत्रिक कार्यासने / तांत्रिक अधिकारी, मंत्रालय, मुंबई.

महाराष्ट्र शासन
जलसंपदा विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक: न्यायाप्र-२०१४/(प्र.क्र.४२४/२०१४)/सिं.व्य.(महसूल),
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२,
दिनांक: २ मार्च, २०१५.

वाचा :-

- १) शासन परिपत्रक क्रमांक: पाटबंधारे विभाग क्र.एफडीडब्ल्यू-१०८९/ (प्र.क्र.२४३/८९)/
सिं.व्य.(कामे) दि.२.०९.१९८९
- २) शासन परिपत्रक क्रमांक: पाटबंधारे विभाग क्र.एफडीडब्ल्यू-१०८९/ (प्र.क्र.२४३/८९)/
सिं.व्य.(कामे) दिनांक २१.०९.१९८९
- ३) शासन परिपत्रक क्रमांक: जलसंपदा विभाग क्र.एफडीडब्ल्यू- २०१३/(प्र.क्र.२८९/२०१३)/
सिं.व्य.(महसूल), दिनांक ११.०७.२०१४
- ४) शासन परिपत्रक क्रमांक: जलसंपदा विभाग क्र.एफडीडब्ल्यू- २०१३/ (प्र.क्र.२८९/२०१३)/
सिं.व्य.(महसूल), दिनांक ८.०८.२०१४

प्रस्तावना :-

शासन परिपत्रक, जलसंपदा विभाग क्र.एफडीडब्ल्यू-२०१३/(प्र.क्र.२८९/२०१३) /
सिं.व्य.(महसूल), दिनांक ८.०८.२०१४ अन्वये पूर प्रभावित क्षेत्र व निषिद्ध क्षेत्रात विविध विभागांकडून
काही अपरिहार्य कामे करणे आवश्यक असल्यास अशा कामांसाठी जलसंपदा विभागांतर्गत क्षेत्रिय
मुख्य अभियंता यांचेकडून ना हरकत प्रमाणपत्र घेणे बंधनकारक करण्यात आले होते. तसेच मुख्य
अभियंता स्तरापेक्षा खालील दर्जाच्या अधिकाऱ्यांना असे प्रमाणपत्र देण्याच्या अधिकाराचे प्रत्यायोजन
(delegation) करण्यात येवू नये असेही सदर परिपत्रकात नमूद करण्यात आलेले होते. तथापि राष्ट्रीय
हरित न्यायाधिकरण, पुणे खंडपीठ (National Green Tribunal (Western Zone), Pune Bench) येथे
दाखल याचिका क्र. २५/२०१४ या प्रकरणी न्यायाधिकरणाने दि.३.०२.२०१५ रोजी संदर्भाधीन
जलसंपदा विभागाचे दि.८.०८.२०१४ चे शासन परिपत्रक सुधारित करण्याचे आदेश दिले.

शासन परिपत्रक क्र.एफडीडब्ल्यू-१०८९/(प्र.क्र.२४३/८९)/सिं.व्य.(कामे), दि.२.०९.१९८९
अन्वये पूराचा संभाव्य धोका टाळण्यासाठी पूर रेषेच्या आत कोणतेही बांधकाम न होण्याच्या दृष्टीने
पूररेषेची आखणी करण्याबाबत विभागातील अधिकाऱ्यांना सूचना दिलेल्या आहेत. तसेच शासन
परिपत्रक क्र.एफडीडब्ल्यू-१०८९/(२४३/८९)/सिं.व्य.(कामे), दि.२१.०९.१९८९ अन्वयेही पूराचा संभाव्य
धोका टाळण्यासाठी पूरक्षेत्रात कोणतेही बांधकाम न होण्याच्या दृष्टीने पूररेषेची आखणी करण्यासाठी
निषिद्ध क्षेत्र व नियंत्रित क्षेत्र तसेच त्यानुषंगाने अनुक्रमे निषेधक पूररेषा (Blue Line) व नियंत्रक
पूररेषा (Red Line) विहित केलेल्या आहेत. तसेच सदर परिपत्रकान्वये अशा क्षेत्रांचा उपयोग कोणत्या
कारणांसाठी करता येईल, याबाबत सूचना दिलेल्या आहेत. तथापि, सदर परिपत्रकांमध्ये पूर रेषा
आखणी करतांना अंतिम निर्णय कोणत्या अधिकाऱ्याने घ्यावा, याबाबत अधिकार प्रदान केल्याचे दिसून
येत नाही. तसेच पूर रेषेच्या क्षेत्रातील जमीनीचा वापर करावयाचे असल्यास जलसंपदा विभागाने

त्याबाबत निर्णय घ्यावा किंवा ना-हरकत प्रमाणपत्र देण्याबाबत कार्यवाही करावी, यासंदर्भात कोणत्याही नियमात तरतूद दिसून येत नाही. त्यामुळे जलसंपदा विभागाचे कार्यक्षेत्र नदी किनारी पूररेषेची आखणी करणे एवढेच मर्यादित आहे. त्यानुसार जलसंपदा विभागाने अन्य विभागाकडून पूररेषा आखणीबाबतची मागणी प्राप्त झाल्यानंतर आवश्यक सर्वेक्षण करून पूररेषा आखून देण्याबाबत कार्यवाही करावयाची आहे.

धरण सुरक्षितता संहितेतील प्रकरण ७ मधील परिच्छेद क्र.१०.९ नुसार पूरक्षेत्र व पूररेषा आराखड्यांना मान्यता देण्याचे अधिकार मोठे, मध्यम व लघु प्रकल्पानुसार अनुक्रमे मुख्य अभियंता, अधीक्षक अभियंता व कार्यकारी अभियंता यांना आहेत. पूराचा संभाव्य धोका टाळण्यासाठी पूरक्षेत्र व पूररेषांच्या नकाशे व आराखडे यांना मान्यता देण्याचे अधिकार क्षेत्रिय मुख्य अभियंता यांना प्रदान करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.

शासन परिपत्रक:-

शासन परिपत्रक, जलसंपदा विभाग क्र.एफडीडब्ल्यू-२०१३/(प्र.क्र.२८९/२०१३)/सिं.व्य.(महसूल), दिनांक ८.०८.२०१४ याद्वारे अधिक्रमित करण्यात येत आहे.

पूराचा संभाव्य धोका टाळण्यासाठी व पूर रेषेच्या आत कोणतेही बांधकाम न होण्याच्या दृष्टीने पूररेषा आखून देण्याबाबत जलसंपदा विभागाकडे संबंधित जिल्हाधिकारी अथवा अन्य विभागाकडून मागणी आल्यानंतर शासन परिपत्रक क्र.एफडीडब्ल्यू- १०८९/ (प्र.क्र.२४३/ ८९)/सिं.व्य.(कामे), दि.२.०९.१९८९ व दि.२१.०९.१९८९ अन्वये विहित केलेल्या मार्गदर्शक सूचनानुसार पूरक्षेत्र व पूररेषा यांचे नकाशे व आराखड्यांना मान्यता संबंधित क्षेत्रिय मुख्य अभियंता यांनी द्यावी. अशा पूरक्षेत्र व पूररेषांच्या आराखड्यांना मान्यता देण्याच्या अधिकारांचे प्रत्यायोजन (Delegation) मुख्य अभियंता स्तरापेक्षा खालील दर्जाच्या अधिकाऱ्यांना करण्यात येऊ नये.

सदर परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा सांकेतांक २०१५०३०२१७४६१७१९२७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

Sanjiv A
Tatu

Digitally signed by Sanjiv A Tatu
DN: c=IN, o=Government Of
Maharashtra, ou=SE and Deputy
Secretary, postalCode=400032,
st=Maharashtra, cn=Sanjiv A Tatu
Date: 2015.03.03 17:30:50 +05'30'

(सं.अ. टाटू)

शासनाचे उप सचिव

प्रत,

१. मा.राज्यपालांचे सचिवालय, राजभवन, मुंबई,
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,
३. मा.सभापती/उपसभापती, विधान परिषद, विधान भवन, मुंबई

पृष्ठ ३ पैकी २

४. मा.अध्यक्ष/उपाध्यक्ष,विधान सभा,विधान भवन,मुंबई
५. मा.विरोधी पक्षनेते,विधान परिषद, मुंबई यांचे कार्यालय,विधानभवन,मुंबई
६. मा.विरोधी पक्षनेते,विधान सभा, मुंबई यांचे कार्यालय,विधानभवन,मुंबई
७. मा.मंत्री, जलसंपदा यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय,मुंबई
८. मा.राज्यमंत्री जलसंपदा,यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय,मुंबई
९. मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई,
१०. प्रधान सचिव (जलसंपदा) यांचे स्वीय सहाय्यक,मंत्रालय,मुंबई
११. सचिव (जसंव्य व लाक्षेवि) यांचे स्वीय सहाय्यक,जलसंपदा विभाग,मंत्रालय,मुंबई
१२. सर्व प्रशासकीय विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१३. महालेखापाल-१,(लेखा व अनुज्ञेयता) / लेखा परीक्षा)महाराष्ट्र राज्य,मुंबई.
१४. महालेखापाल-२,(लेखा व अनुज्ञेयता) / लेखा परीक्षा)महाराष्ट्र राज्य,नागपूर
१५. सर्व कार्यकारी संचालक/महासंचालक, जलसंपदा विभाग
१६. मुख्य अभियंता (पा) व सहसचिव,जलसंपदा विभाग,मंत्रालय,मुंबई
१७. सर्व मुख्य अभियंता/मुख्य प्रशासक, जलसंपदा विभाग,
१८. सर्व सहसचिव/उपसचिव/अवर सचिव जलसंपदा विभाग, मंत्रालय,मुंबई
१९. माहिती व जनसंपर्क महासंचनालय,मंत्रालय,मुंबई
२०. सर्व विभागीय आयुक्त, महसूल विभाग
२१. सर्व जिल्हाधिकारी,
२२. ग्रंथालय,विधानमंडळ सचिवालय,विधान भवन,मुंबई
२३. सि.व्य.(महसूल) कार्यासन संग्रहार्थ

नगरविकास शाखा
जिल्हाधिकारी कार्यालय, जळगांव
आयक प्र. 2023/28022
दिनांक 27 JUN 2023 ए-3
संकल्प प्रमुख:
अधिकांक: 9/28/0 सह. आयुक्त

227

जा.क्र.सा.प्र.वि./३९४/सन २०२३-२४
नगरपरिषद कार्यालय, फैजपूर
जि.जळगांव, दिनांक- २३ /०६ /२०२३

प्रति.

✓ म. सहा. आयुक्त साो.
जिल्हाधिकारी कार्यालय, (न.पा.शाखा)
जळगांव.

विषय :- राष्ट्रीय हरित लवाद (पश्चिम परिक्षेत्र) पुणे खंडपीठ येथे दाखल अर्ज क्रं.८४/२०२२
(श्री. ललीतकुमार नामदेव चौधरी रा. फैजपूरजि.जळगांव विरुद्ध महागष्ट शासन)

संदर्भ:- दि.२०/०६/२०२३ रोजी नियुक्त समिती दौऱ्यादरम्यान आपण दिलेल्या सुचना

महोदय,

उपरोक्त विषय व संदर्भिय पत्रान्वये नगरपरिषदेचा मुद्देनिहाय स्वयंस्पष्ट अहवाल खालील प्रमाणे सादर करित आहे.

वैशिष्टपूर्ण योजने अंतर्गत धाडी नदीचे सुशोभीकरण करणे कामाचा संक्षिप्त अहवाल :-

- फैजपूर नगरपरिषदेला वैशिष्टपूर्ण योजने अंतर्गत सन २०१५-१६ या वित्तीय वर्षाकरीता विविध विकास कामे करून घेण्यासाठी मे. शासन निर्णय क्रं. संकीर्ण २०१५/प्र.क्रं. ८१/न.वि.१६ दि.१८/११/२०१५ अन्वये र. रु.२.०० कोटी व मे. शासन निर्णय क्रं. संकीर्ण २०१५/प्र.क्रं. ८१/न.वि.१६ दि.३१/०३/२०१६ अन्वये र. रु.६.०० कोटी असे एकुण रक्कम रु.८.०० कोटी अनुदान मंजूर करण्यांत आलेले आहे.

सदर अनुदानातून नगरपरिषदेने धाडी नदी सुशोभीकरण करण्याकरीता खालीलप्रमाणे १ ते ४ विकास कामे प्रस्तावित केलेली होती.

अ.नं.	कामाचे नांव
१	धाडी नदीचे सुशोभीकरण (संरक्षण भित) करणे (भाग-१)
२	धाडी नदीचे सुशोभीकरण (कोंक्रीट रोड) करणे (भाग-२)
३	धाडी नदीचे सुशोभीकरण (कोंक्रीट रोड) करणे (भाग-३)
४	धाडी नदीचे सुशोभीकरण (घाट) करणे (भाग-४)

- उपरोक्त कामांना प्रथम मे.नगरपरिषद सर्व साधारण सभा ठराव नं. १० दि.१०/५/२०१६ अन्वये मंजूरी देण्यांत आलेली आहे.

- उपरोक्त कामांस म. सहाय्यक संचालक, नगररचना, जळगांव यांनी त्यांचेकडील पत्र क्रं.न.प.फैजपूर/वैशिष्टपूर्ण काम/धाडी नदी लगत सुशोभीकरण/विकसन करणे/ना हरकत प्रमाणपत्र/ससं-जळ./२००८ दि.०९/१०/२०१७ अन्वये ना हरकत प्रमाणपत्र दिलेले आहे.
- उपरोक्त कामांस म. कार्यकारी अभियंता, लघु पाटबंधारे विभाग, जळगांव यांनी त्यांचेकडील पत्र क्रं.लपावि/प्रशा./९६९/सन २०१८ दि.३/३/२०१८ अन्वये ना हरकत प्रमाणपत्र दिलेले आहे.
- उपरोक्त कामांचे अंदाजपत्रकांस म.कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र जिवन प्राधिकरण (बांधकाम विभाग)जळगांव यांनी त्यांचेकडील पत्र क्रं.अनुक्रमे .डीबी/टीएस/४८/३१४४/२०१६ दि.२५/८/२०१६,३१४६/२०१६ दि.२५/८/२०१६,३१४५/२०१६ दि.२५/८/२०१६ व ३७५१/२०१६ दि.५/१०/२०१६ अन्वये तांत्रिक मंजूरी दिलेली आहे.
- उपरोक्त कामांस मा. जिल्हाधिकारी साो. जळगांव यांनी त्यांचेकडील पत्र क्रं.पालिका/२/कावि/८३१/२०१७ दि.७/३/२०१७ अन्वये चारही कामांना प्रशासकीय मान्यता प्रदान केलेली आहे.

अ. नं.	कामाचे नांव	तांत्रिक मंजूरी रक्कम	प्रशासकीय मान्यता रक्कम
१	धाडी नदीचे सुशोभीकरण (संरक्षण भिंत) करणे (भाग-१)	६८,३२,६७०/-	६८,३२,६७०
२	धाडी नदीचे सुशोभीकरण (कॉक्रीट रोड) करणे (भाग-२)	७२,७२,६२०/-	७२,७२,६२०/-
३	धाडी नदीचे सुशोभीकरण (कॉक्रीट रोड) करणे (भाग-३)	६०,७९,३८०/-	६०,७९,३८०/-
४	धाडी नदीचे सुशोभीकरण (घाट) करणे (भाग-४)	४०,७०,९५५/-	४०,७०,९५५/-
	एकूण रक्कम रु.	२,४२,५५,६२५/-	२,४२,५५,६२५/-
		-	

- धाडी नदी सुशोभीकरण करणे कामांचे नकाशांची छायाप्रत यापूर्वी सादर केलेली आहे.
- फैजपूर शहर अंतिम विकास आराखडा मंजूर नकाशामध्ये पुर नियंत्रण रेषा (HFL) दर्शविण्यात आलेला असून नकाशाची रंगीत छायाप्रत व डी.पी. रजिष्टरच्या पानाची छायाप्रत यापूर्वी सादर केलेली आहे.
- फैजपूर नगरपरिषदेने वरील चारही कामांचे त्रयस्थ लेखापरिक्षण श्री. जे.टी. महाजन अभियांत्रिकी महाविद्यालय, न्हावी (फैजपूर) ता. यावल यांचेकडून करून घेण्यात आलेले असून त्यांनी त्यांचेकडील पत्र क्रं.टीएआर/सीई/सी.सी./०२७.व ०२८/२०१७-१८, दि.२२/२/२०१८, ००४.व ००७/२०१८-१९ दि.२०/७/२०१८ अन्वये नगरपरिषदेकडे अहवाल सादर केलेला आहे, त्याची छायाप्रत यापूर्वी सादर केलेली आहे.

- श्री. ललीत नामदेव चौधरी, रा. फैजपूर यांनी नगरपरिषदेच्या वरील कामांचे गुणवत्तेबाबत जिल्हा भ्रष्टाचार निर्मुलन समिती, जळगांव यांचेकडे तक्रारी केलेल्या असून सदर तक्रारींच्या अनुषंगाने म. कार्यकारी अभियंता, दक्षता व गुणनियंत्रण मंडळ, नाशिक यांनी त्यांचेकडील पत्र क्रं.दगुनिमं./द.जळगांव/७६२/२०२० दि.१५/९/२०२० अन्वये दि.२८/९/२०२० ते दि.३०/०९/२०२० रोजी कॉक्रीट रोड व संरक्षण भिंत कामांच्या गुणवत्तेबाबत पाहणी केलेली आहे. याचा अहवाल सदर विभागाने आपणाकडे सादर केलेला आहे.
- तदनंतर दि. २/१/२०२१ रोजी तक्रारदार श्री. ललीत नामदेव चौधरी, यांनी मा. राष्ट्रीय हरित लवाद यांच्या समोर धाडी नदी परिसरात बांधकाम केल्याने नदी प्रवाहास अडथळा होवून पर्यावरणाचे नुकसान होईल, या आशयाची केस दाखल केली आहे.
- दिनांक १/९/२०२२ रोजीच्या लवादासामोरच्या सुनावणीत तक्रारदाराने दाखल केलेल्या Original Application ५४/२०२१ मध्ये त्रुटी असल्याने सदरची याचिका लवादाने फेटाळलेली आहे. मात्र त्यांना पुन्हा नव्याने याचिका दाखल करण्याची संधी दिली.
- त्यांना मा. लवादाच्या निर्णय मान्य न झाल्याने त्यांनी दि.७/९/२०२२ रोजी Original Application ८४/२०२२ अन्वये पुन्हा मा. राष्ट्रीय हरित लवादाकडे याचिका दाखल केलेली आहे

सदर काम करण्यापूर्वी धाडीनदीच्या पश्चिमेकडून असलेल्या सुभाष चौकातुन मारोती मंदिररोडने झोपडपट्टी, तडवी वाड्याकडे ये-जा करण्यासाठी गावातुन जाणाऱ्या दाटवस्ती असलेल्या व अरुंद रस्त्याचा वापर होत होता. तसेच धाडीनदीच्या पुर्वेकडे बहिणाबाई शाळा व मिल्लतनगर वस्तीचे रहिवाशी शहर दरवाजाहून नदीवरील लहान असलेला पुल क्रास करून बहिणाबाई शाळेचे विद्यार्थी-विद्यार्थिनी यांची ये-जा व मिल्लतनगरकडे ये-जा करणारे नागरिकांची रहादारी सुरु होती. सदर रस्ता हा गाववस्तीतुन खुपच अरुंद रस्ता असल्याने व शहरातील प्रमुख वर्दळीचा रस्ता असल्याने रस्त्यावर नेहमीच गर्दी होत होती. त्यामुळे वहातुकीस वांस्वार अडथळा निर्माण होत होता. विशेषकरून फैजपूर शहराचा आठवडे बाजार हा दर बुधवारी भरत असल्याने सदर रस्त्यावर मोठया प्रमाणांत रहादारीस अडथळा निर्माण होत होता. तसेच हयाच रस्त्यावरून मोहरम, श्री. गणेशोत्सव, श्री. दुर्गादेवी उत्सवानिमित्त मिरवणूकही सदर रस्त्यावरून मार्गस्थ होत होती.

मुस्लीम बांधवाचा पवित्र रमजान महिनाच्या निमित्त जी दुकाने अरुंद रस्त्यावर लागत होती. ती आता नविन बांधलेल्या रस्त्यावर लागत असल्यामुळे रहादारीस अडथळा निर्माण होत नसुन कायदा व सुव्यवस्थेचा प्रश्न सुटलेला दिसुन येत आहे.

त्याचप्रमाणे सदर अरुंद रस्त्याच्या बाजुला दाट वस्तीतर आहेच परंतु एक मारोती मंदिर व मस्जिद सुध्दा आहे. हिंदू व मुस्लीम समाजाचे सण उत्सव व मिरवणूक असल्यावेळी शहरात नेहमी तणावाचे वातावरण रहायचे व पोलीसांना सुध्दा रस्ता बंद करावा लागत होता. परिणामी लोकांना त्याचा नेहमी खुप त्रास सहन

करावा लागत होता. त्यासाठी नगरपरिषदेमार्फत नगरपरिषद सर्व साधारण सभा ठराव क्रं.१० दि.१०/०५/२०१६ अन्वये हिंदू, मुस्लीम व बौद्ध समाजाच्या पदाधिकाऱ्यांनी बाहेरच्या रस्त्याची निकड लक्षात घेता सर्वानुमते ठराव पारीत करून हा रस्ता बांधण्याचे नियोजन करून कंत्राटदारामार्फत रस्त्याचे बांधकाम करून घेतलेले आहे. नदीच्या एकासाईडला बांधलेला सदर रस्ता जरी डी.पी.प्लॅनमध्ये दर्शविला नसला तरी तांत्रिक दृष्ट्या व नैसर्गिक दृष्ट्या पुर्वीपासुन सुरु असलेल्या रहदारीच्या रस्त्यावर कॉक्रीट रस्ता बांधलेला आहे.

सदर नदीवर उत्तरेकडे सुमारे ३० कि.मी.अंतरावर डोंगरामध्ये गारबडी धरण बांधले गेले असल्यामुळे केवळ पावसाळ्यामध्ये काही प्रमाणात नदीला पाणी येते. प्रत्यक्षदर्शनी सदर बांधलेल्या कॉक्रीट रस्त्याच्या बाजूने लोक वसाहत असुन नदीच्या मध्यभागातुन नदी पुर्णपणे बंद असल्यामुळेच विट भट्ट्या लावल्या असुन झोपड्या सुध्दा उभारल्याच्या दिसुन येत आहे. परंतु नगरपरिषदेने धाडीनदीचे सुशोभीकरण करुन नदीला लागुन सिमेंट कॉक्रीटचा रस्ता बांधला तेव्हापासुन बहिणाबाई शाळेचे विद्यार्थी-विद्यार्थिनी, झोपडपट्टी,,तडवी वाडा ताहा नगर,मिल्लत नगर या वस्त्याकडे जाणारी रहदारी श्रीराम टॉकीजकडून नविन केलेल्या रस्त्यावरुन शहर दरवाजा जवळील पुलावरुन वळविल्याने फैजपूर शहरातील गावातुन जाणाऱ्या रस्त्यावरील वाहतुक खुप कमी झालेली आहे. व फैजपूर शहरातील रहदारीचा प्रश्न सुटलेला आहे.तसेच धाडी नदीतील नगरपरिषदेने बांधलेल्या संरक्षक भिंतीमुळे व रस्त्यामुळे पश्चिमेकडील नदी काठावरील रहाणारे नागरिकांना एकप्रकारचे संरक्षण मिळालेले आहे.

तरी वरीलप्रमाणे अहवाल सविनय सादर.

मुख्याधिकारी,
नगरपरिषद फैजपूर

